

Complexnummer: 512213

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 21
F 033 421 77 99
E info@cultureelerfgoed.nl

Complexnaam

De Heest

Aantal complexonderdelen

3

Monumentnummers van complexonderdelen

512214, 512215, 512217

Woonplaats

Lochem

Gemeente

Lochem

Provincie

Gelderland

Hoofdadres van hoofdobject

De Heest 3, 7241 PN Lochem

Complexomschrijving

Al vanaf de 15e eeuw bestaat het goed De Heest. De bouwgeschiedenis van het huidige huis gaat terug tot de 16e eeuw. Uit deze vroege periode dateert het gedeelte met twee bouwlagen van de noordelijke vleugel en het aansluitende gedeelte van de zuidelijke vleugel. Het metselwerk is aan de zijde van de binnenplaats nog laat-middeleeuws, evenals de kapconstructie. In de 19e eeuw heeft het huis diverse verbouwingen ondergaan. In die tijd is het huis van karakter veranderd en in 1823 wordt het huis voor het eerst beschreven als een buitenplaats met een Engelse tuin. Een grootsscheepse restauratie in historiserende stijl in 1906/1907 leidde tot het huidige 'Oud-Hollandse' aanzien van het huis. De uitvoering hiervan is historisch verbonden met de aanwezigheid van de toenmalige bewoners, Pim Noothoven van Goor en de danseres Isadora Duncan die een sterke voorliefde voor de kleur wit hadden en het pand in een romantische stijl restaureerden en wit schilderden. In 1908 is tevens het koetshuis gebouwd in dezelfde filosofie als de verbouwing van de Heest. Dat wil zegen dat het koetshuis in kalkzandsteen is opgetrokken met trapgevels en meerruits vensters. De Heest ligt aan het riviertje de Berkel dat oorspronkelijk met een boog om het huis liep, in de jaren zestig is de loop van het riviertje verlegd. De omgeving van het huis wordt gekenmerkt door een gebogen, met bomen omzoomde oprijlaan, een glooiend terrein voor het huis met een tuinaanleg en om het huis een parkaanleg met slingerpaden en een moestuin. De historische buitenplaats de Heest is van algemeen belang vanwege de lange geschiedenis van het complex die nog goed afleesbaar is, de architectuur-historische waarde (huis, koetshuis, aanleg landschap) de stedenbouwkundige waarde (ligging in vroegere bocht van rivier, landschappelijke waarde) en vanwege de hoge ensemblewaarde.

Onder de bescherming vallen: 1. Hoofdgebouw, landhuis de Heest 2. Parkaanleg 3. Koetshuis

Niet tot de bescherming horen de aan het einde van de 20ste eeuw gereconstrueerde moestuinmuur en een boerderij met schuur (de Heest 2) die weliswaar bij het huis hoort maar vanwege ingrijpende modernisering beperkte cultuur-historische waarden bevat.

Monumentnummer*: 512214

Status: rijksmonument
Inschrijving register*: 4 maart 2002
Kadaster deel/nr: 20274/20

Monumentnaam**

De Heest

Complexnummer

512213

Complexnaam

De Heest

Woonplaats*

Lochem

Gemeente*

Lochem

Provincie*

Gelderland

Straat*

De Heest

Nr*

3

Toev.*

Postcode*

7241 PN

Woonplaats*

Lochem

Situering

Locatie

Kadastrale gemeente*

Laren Gelderland

Sectie*

L

Kad. object*

Appartement

Grondperceel

1911

Rijksmonumentomschrijving**

Omschrijving

Hoofdgebouw, landhuis de Heest. Het deels onderkeldere huis bezit een L-vormige plattegrond grotendeels één bouwlaag en een L-vormig zadeldak (gesmoorde Oud-Hollandse pannen) met driezijdige sluiting boven het westelijke einde van de zuidgevel en een schild boven het noordelijke uiteinde van de noordgevel. De gevels zijn voor een groot deel gemetseld in laat 17e, vroeg 18e eeuwse baksteen. Het twee bouwlagen hoge gedeelte van de noordvleugel aan de pleinzijde en een groot deel van de noordelijke zijde van de zuidvleugel zijn echter in een laat-middeleeuws formaat baksteen gemetseld. De trapgevels zijn in 1908 uitgevoerd in kalkzandsteen; in die tijd zijn ook de vensterindelingen in een romantische stijl geplaatst. De buitenhoek van de L is na WOII opnieuw opgebouwd vanwege oorlogsschade. De trapgevels bevinden zich op de kop van de lange gevels en op regelmatige afstand op de lange zuidgevel. Het dak is gedekt met pannen, het dakvlak van de zuidwestelijke trapgevel is met leien gedekt. Het pand toont nog de sporen uit het verleden. In de westelijke lange gevel zijn nog de openingen waarin staldeuren hebben gezeten. Na de bouw van het koetshuis zijn hier veelruits vensters in geplaatst. In de gevels bevinden zich diverse typen veelruits vensters met persiennes. De diverse soorten metselwerk, baksteen en kalkzandsteen maken van het huis een opvallende combinatie van oudere en jongere architectuur. Van het interieur zijn te noemen de gaaf bewaarde structuur met een lange gang in de zuidvleugel, kamers met stucplafonds, guirlandes en stuclijsten, een oorspronkelijke 18e eeuwse keuken met schouw en betegeling. Verder bezit het huis o.a. vertrekken met oude

balkenplafonds, historische kapconstructies, enkele schouwen, marmeren vloeren en sierlijsten met meandermotief. In de zuidvleugel bevindt zich een bijzondere houtconstructie met ankerbalkgebinten.

Waardering

Het hoofdgebouw is van algemeen belang vanwege de architectuur-historische waarden (goed en gaaf voorbeeld van een gebouw met een ontwikkeling vanuit de 16e eeuw tot 1908, bijzondere stijlelementen uit de Romantiek, bijzondere interieurelementen zoals stuclijsten, schouwen, gaaf bewaarde structuur; voorts markeert het pand vanwege de restauratie in 1907-1908 een belangrijke ontwikkelingsfase binnen de Nederlandse bouwkunst, waarin een heroriëntatie plaats vond op de bouwstijlen en -tradities uit het verleden, een ontwikkeling die uiteindelijk voor bijvoorbeeld het ideëngoed van de landhuis- en villabouw in het eerste kwart van de 20ste eeuw van groot belang is geweest), vanwege stedenbouwkundige waarden (betekenis in landschap, architectuurstijl in relatie tot landschap) en cultuur-historische en zeldzaamheidswaarden: van de oude havezathen in oostelijk Nederland behoort De Heest tot de weinige exemplaren, die nog geheel zijn oude structuur en omvang heeft behouden en hierdoor herinneringen bewaard aan de functie, die het gebouw jarenlang heeft bekleed (boerderij met herenkamer, etc.).

Hoofdcategorie

Kastelen, landhuizen en parken

Subcategorie

Kasteel, buitenplaats

Functie

Landhuis

Monumentnummer*: 512215

Status: rijksmonument
Inschrijving register*: 4 maart 2002
Kadaster deel/nr: 20274/20

Complexnummer

512213

Complexnaam

De Heest

*Woonplaats**

Lochem

*Gemeente**

Lochem

*Provincie**

Gelderland

*Straat**

De Heest

*Nr**

1

*Toev.**

*Postcode**

7241 PN

*Woonplaats**

Lochem

Situering

Bij

Locatie

*Kadastrale gemeente**

Laren Gelderland

*Sectie**

L

*Kad. object**

Appartement

Grondperceel

1903

Laren Gelderland

L

1912

Laren Gelderland

L

1906

Laren Gelderland

L

1910

Laren Gelderland

L

1908

Laren Gelderland

L

1902

Laren Gelderland

L

1911

Laren Gelderland

L

1914

Laren Gelderland

G

1727

Laren Gelderland

G

1648

Lochem

N

16

Laren Gelderland

L

1904

Laren Gelderland

L

1907

Laren Gelderland

L

1909

Laren Gelderland

L

2029

Laren Gelderland

L

2030

*Rijksmonumentomschrijving***

Omschrijving

Parkaanleg. Het hoofdgebouw ligt op een deels omgracht terrein. De gracht is nog herkenbaar aan de zuidzijde waar

sinds 2000 wederom een ophaalbrug ligt. Voor het huis is een tuin aangelegd met niveauverschillen. Op het voorplein bevindt zich een oude natuurstenen zonnewijzer, afgesloten met geprofileerde lijst met tekst: "horas signo umbra movente flores digno luce favente". Vanaf de binnenplaats is via de berceaux de moestuin en bordertuin (ca. 1910) te bereiken, die in structuur gaaf bewaard zijn gebleven. Vanuit het huis is aan de westzijde een blikveld opgehouden tot waar de oprijlaan vroeger de Berkel kruiste. De begrenzing volgt het oude verloop van de Berkel. De door bomen omzoomde oprijlaan is verhard met puin. Aan het begin bevinden zich twee lage cilindervormige kolommen met opschrift De Heest. Aan de noordzijde van de oprijlaan een parkweide in landschapsstijl met enkele solitairen en boomgroepen (19de eeuw). Achter het huis bevindt zich een klein park met wandelpaden. Hierin ligt tevens het koetshuis. Vanuit het huis is in zuidelijke richting een open weide aangelegd, omzoomd door bomen waardoor het landschap vanuit het huis ervaren wordt. Een 18e eeuwse laan voert naar de boerderij.

Waardering

De parkaanleg is van algemeen belang vanwege de waarde als gegroeide aanleg met formele elementen (oprijlaan), elementen uit de Engelse landschapsstijl (parkaanleg, tuin met niveauverschillen) en elementen en van vroeg 20ste-eeuwse tuinkunst (bordertuin) en als zodanig als belangrijk cultuurhistorisch 'groen'- element in het landschap.

Hoofdcategorie

Kastelen, landhuizen en parken

Subcategorie

Tuin, park en plantsoen

Functie

Historische aanleg

Monumentnummer*: 512217

Status: rijksmonument
Inschrijving register*: 4 maart 2002
Kadaster deel/nr: 20274/20

Complexnummer

512213

Complexnaam

De Heest

Woonplaats*

Lochem

Gemeente*

Lochem

Provincie*

Gelderland

Straat*

De Heest

Nr*

1

Toev.*

Postcode*

7241 PN

Woonplaats*

Lochem

Situering

Locatie

Kadastrale gemeente*

Laren Gelderland

Sectie*

L

Kad. object*

Appartement

Grondperceel

1911

Rijksmonumentomschrijving**

Omschrijving

Koetshuis. Het koetshuis is gebouwd in 1908 (jaarankers voorgevel) en is opgetrokken in kalkzandsteen in halfsteensverband. Het is een relatief hoog gebouw van twee verdiepingen, bestaande uit twee rechthoekige bouwdelen die haaks op elkaar zijn geplaatst, onder een hoge kap (rode Oud-Hollandse pannen) met trapgevels. De stijl van het koetshuis komt overeen met de verbouwingen van De Heest in 1908. Ook hier de kalkzandsteen, de meerruits vensters (in de meeste gevallen afgesloten door een strek) en de trapgevels. Links bevindt zich het eigenlijke koetshuis; rechts de paardenstal. Boven links een woning. Interieur: o.a. de grote ruimte achter de korbboogdeur bevat een grote scheidingswand met kraaldelen, houten tuigkasten en een balkenplafond. De eenvoudige kelder bezit een kraalschrotenplafond. De woonvertrekken op de verdieping hebben eveneens eenvoudige balkenplafonds. Diverse deurkozijnen met doorgestoken stijlen en eenvoudige houten paneeldeuren. In de kap een eenvoudige spantconstructie.

Waardering

Koetshuis van algemeen belang vanwege de architectuur-historische waarden (materiaalgebruik, details, overeenkomst in architectuur met verbouwing De Heest; interieurwaarden), ensemblewaarde en vanwege de betekenis voor de buitenplaats De Heest.

Hoofdcategorie

Kastelen, landhuizen en parken

Subcategorie

Bijgebouwen kastelen enz.

Functie

Koetshuis(L)

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Hoofdcategorie

Woningen en woningbouwcomplexen

Subcategorie

Woonhuis(K)

Functie

Bovenwoning